

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว วิทยาการต่าง ๆ ก็เพิ่มทวีขึ้น การเพิ่มพูนของวิทยาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ต่างก็ล้วนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลแต่ละคนทั้งสิ้น บุคคลจึงจำเป็นต้องรู้และพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน บุคคลที่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมเพียงพอ ย่อมสามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขตามสมควร การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน การศึกษาไม่ว่าจะจัดขึ้นในรูปแบบใดย่อมมีจุดหมายในอันที่จะฝึกอบรมให้สมาชิกของสังคมมีคุณสมบัติและคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่สังคมนั้น ๆ กำหนดเป้าหมายเอาไว้ การศึกษาจึงมีไข่มุกพัฒนาบุคคลแต่ในทางวิชาความรู้ ความสามารถอย่างเดียว แต่ต้องพัฒนาบุคคลทุก ๆ ด้าน

พลศึกษาซึ่งเป็นองค์หนึ่งของการศึกษา ช่วยให้ผู้นเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาคนให้เจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน อุบนิสัย ทัศนะและทัศนคติต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับพลเมืองดีให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของแผนการศึกษาชาติตลอดมาจนถึงฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน คือ แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ในหมวดที่ 1 ข้อที่ 6 ไว้ดังนี้

"ให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" และในหมวดที่ 6 คือพัฒนาธรรม จริยธรรม พละนามัย สภาพแวดล้อมและกิจกรรมเยาวชนข้อที่ 15 ยิ่งได้กำหนดไว้ว่า "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพอนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน"¹ ดังนั้น จึงชี้ให้เห็นว่าพลศึกษา เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาชาติ ซึ่งได้มีนักพลศึกษาที่สำคัญหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้

บุชเชอร์ (Bucher) ได้กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับวิชาการศึกษาแขนงอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยมีกิจกรรมทางพลศึกษาซึ่งได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นอย่างดี เป็นสื่อในการเรียนรู้"²

แนช (Nash) ได้ให้ความหมายของพลศึกษาไว้ว่า "พลศึกษาเป็นการศึกษาส่วนหนึ่งในกระบวนการศึกษาทั้งหมด และเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางกาย ทางประสาท ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ ผลเหล่านี้จะประจักษ์ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมพลศึกษาขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ คือไปนี้ สนามกีฬา โรงฝึกพลศึกษา และสระว่ายน้ำ"³

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520, หน้า 15.

² Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education (Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1960), p. 34.

³ Jay B. Nash, Physical Education : Interpretations and Objectives (New York : A.S. Barnes and Co., 1948), p. 52.

บุญสม มาร์ติน ไค้อธิบายไว้ว่า

"วิชาพลศึกษาได้แก่การเรียนรู้ถึงเรื่องร่างกายว่ามีกำลังอย่างไรมาจากอะไร และเขาใช้วิธีปฏิบัติโดยอาศัยกำลังเหล่านี้ให้มีกิจกรรมทางกายในรูปต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่แก่บุคคลนั้นตามอรรถภาพ โดยสร้างสรรค์ปรุงแต่งและพัฒนาให้เป็นคนที่พร้อมทุกอย่าง คือ ทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา นำใจและทางสังคม"¹

วรศักดิ์ เพียรชอบ กล่าวไว้ว่า

"การพลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญงอกงาม และมีการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ใดเลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อกลางของการเรียนรู้"²

ไพฑูรย์ จัยสิน ไค้กล่าวไว้ว่า

"วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่สามารถสนองวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการศึกษา กล่าวคือเป็นวิชาการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อการเรียน ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้ผู้เข้าร่วมนั้นมีความเจริญ และพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งบรรลุตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้"³

ด้วยเหตุที่วิชาพลศึกษามีความสำคัญดังไค้กล่าวมาแล้ว นักการศึกษาจึงได้บรรจุวิชาพลศึกษาเข้าไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา แต่การจะใช้วิชาพลศึกษาให้เกิดประโยชน์และประสพผลสำเร็จตามเป้าหมาย ย่อมขึ้นอยู่กับ

¹บุญสม มาร์ติน, หนังสือราชการกรมพลศึกษาที่ ศธ.0501/19974 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2517.

²วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 2.

³ไพฑูรย์ จัยสิน, "ปัญหาการจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 20.

กับการจัดดำเนินการพลศึกษา ซึ่งการจัดดำเนินการพลศึกษาจะได้ผลดีและประสบผลสำเร็จก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ที่สำคัญคือครูพลศึกษา และครูพลศึกษานี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการจัดดำเนินการพลศึกษาด้วย ซึ่งเพพ และมีนส์ (Pape and Means) โทกล่าว่า ครูที่มีประสิทธิภาพคือครูที่ทำงานโดยมีความยืดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนอย่างกว้างขวาง เข้าใจการใช้พลศึกษาในการเรียนการสอน ใจที่ทักษะที่เหมาะสมในการเรียนการสอน รู้ว่าจะทำการสอนกิจกรรมนั้นได้อย่างไร และตระหนักถึงความซับซ้อนของกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังโกล่าว่า ครูพลศึกษาก็เหมือนกับครูวิชาอื่น ๆ ที่ต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดหมาย ครูพลศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คงเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาในวิชาการแขนงนี้ จากสถาบันทางพลศึกษาหรืออย่างน้อยควรได้รับการฝึกอบรมวิชาพลศึกษามาบ้างพอสมควรจึงเหมาะสม เพราะครูพลศึกษามีความจำเป็นที่ต้องเข้าใจในกิจกรรมพลศึกษา และเข้าใจในพัฒนาการต่าง ๆ ในตัวเด็ก เพื่อที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ถูกต้องและ เกิดผลตามจุดหมายของการพลศึกษายิ่งขึ้น

สำหรับการศึกษาอบรมทางบ้านพลศึกษานี้ ในปัจจุบันได้มีสถาบันที่ผลิตครูพลศึกษาในระดับต่าง ๆ อยู่หลายสถาบัน และวิทยาลัยพลศึกษาก็เป็นสถาบันหนึ่งที่ผลิตครูพลศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และมีการผลิตระดับปริญญาตรีร่วมกับวิทยาลัยครู ในการผลิตครูพลศึกษานั้น วิทยาลัยพลศึกษาทุกแห่งมุ่งผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติในอันที่จะ เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของครูไปพัฒนาการศึกษา เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย โดยให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

¹ Laurence A. Pape and Larns E. Means, A Professional Career in Physical Education (New Jersey : Prentice Hall Inc., 1963), pp. 17-261.

1. ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบในหน้าที่ครู มีวิญญานของความเป็นครู มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู
2. ให้เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและวัจนธรรมในบทบาทที่ยอมรับในสังคมทั่วไป
3. ให้เป็นผู้มีกิจนิสัย ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน มานะ อดทน ประหยัด และ รุกฎธนาและความสำคัญของอาชีพครู
4. ให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ อยู่เป็นนิจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตระหนักในปัญหาของสังคม ตลอดจนมีทักษะและวิจารณ์ญาณในการแก้ปัญหา
5. ให้เป็นผู้มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพทางกายและทางจิต ทั้งในส่วนตัวตนและส่วนรวม ตลอดจนมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา
6. ให้เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ เพื่อความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของประเทศไทย
7. ให้เป็นผู้มีความเข้าใจในการปฏิบัติ และทัศนคติที่ถูกต้อง เหมาะสมเกี่ยวกับชาติบ้านเมือง การปกครอง ตลอดจนการดำรงชีวิตในสังคมนระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. ให้เป็นผู้เห็นคุณค่า ในการรักษาเอกลักษณ์และวัจนธรรมของชาติ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีในวัจนธรรมของชนหมู่อื่นและชาติอื่น
9. ให้เป็นผู้มีความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นและสอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย¹

การศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษานั้นอาจารย์พลศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมาก เพราะถ้าอาจารย์พลศึกษามีคุณภาพไม่ดีพอ แม้จะมีตำราหรืออุปกรณ์การสอนก็เพียงใดก็ตาม นักศึกษาก็เลาเรียนได้ไม่ดี เมื่อขาดผู่อธิบายแนะนำ และ เน้นความสำคัญให้เข้าใจ

¹ สำนักงานวิทยาลัยพลศึกษาส่วนภูมิภาค, "วิทยาลัยพลศึกษา" เอกสารสำนักงานวิทยาลัยพลศึกษาส่วนภูมิภาค (กุมภาพันธ์ 2523), หน้า 22.

แจ่มแจ้ง ในทางตรงกันข้ามถ้าตำราหรืออุปกรณ์การสอนไม่ดีหรือมีไม่พอ แต่มีอาจารย์ที่มีคุณภาพ ก็ยังสามารถหาวิธีให้เด็กศึกษาเข้าใจบทเรียนหรือแนะนำวิธีค้นคว้าหาความรู้ได้ ก็คิดว่านักศึกษาจะอ่านจากตำราเอาเอง ทั้งนี้เพราะการศึกษาไม่ได้อยู่ที่การลอกตำราเอาไปเป็นความรู้เท่านั้น แต่อยู่ที่วิธีสอนและการอบรมสั่งสอนมากกว่า ดังนั้นการที่มีอาจารย์ที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง อาจารย์ที่มีคุณภาพก็นั่นต้องเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในทางบุคลิกภาพ มีความรู้ในวิชาพลศึกษาและวิชาการศึกษา เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์พลศึกษา มีสมรรถภาพในการเป็นอาจารย์พลศึกษาที่ดี เพราะอาจารย์พลศึกษาไม่ใช่ผู้สอนก็พอย่างเดียว แต่ต้องเป็นบุคคลที่ให้การอบรมสั่งสอนทุกสิ่งทุกอย่างตลอดทั้ง เป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาได้ ถ้าอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสูง ย่อมเป็นผลที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูพลศึกษาที่จบไปมีคุณภาพตามคุณค่าของวิชาพลศึกษา และนำความรู้ไปสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะคุณภาพของครูพลศึกษา เป็นผลผลิตจากสถาบันผลิตครูพลศึกษา ซึ่งจะมีผลสะท้อนถึงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนอีกทอดหนึ่งด้วย

เนื่องจากสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษามีความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้ว จึงควรมีการศึกษาว่าอาจารย์พลศึกษาควรมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร อนึ่ง การปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา ดังนั้น การศึกษาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาจึงควรรีให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาให้มีสมรรถภาพสูงยิ่งขึ้น จึงจะทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตครูพลศึกษาสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ในด้านหลักสูตร การสอน และการประเมินผล ด้านวิชาการ ด้านการปกครองและการแนะแนว ด้านการปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่าง ๆ ด้านคุณธรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้และทักษะทางกีฬา

ขอบกกลางเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าข้อมูลที่ไ้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะไ้รับจากการวิจัย

1. ไ้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา เสริมสร้างการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะศึกษาค้นคว้าด้านนี้ต่อไป

คำจำกัดความ

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินกิจการของวิทยาลัย
 พณิชยการ ไคเนก ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย
 ธุรการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ทำการสอนวิชากิจกรรมพณิชยการในวิทยาลัย
 พณิชยการ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่เรียนวิชา เอกพณิชยการในวิทยาลัยพณิชยการ
 สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พณิชยการ หมายถึง ความรู้ ความ
 สามารถ ทักษะและ เจตคติ ซึ่งครูพณิชยการที่ควรมี เพื่อปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ไคเนก
 สมบูรณ์ อันเป็นสิ่งที่จะเอื้ออำนวยต่อความสำเร็จของงานของนักศึกษาทั้งในค่านร่างกาย
 สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

ศูนย์วิทยพัทธยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย